

fot. ARCA, Michał Stangel, dzielnica Sobęcin

SPACER BADAWCZY

Metoda terenowa, wstępna, jakościowa, bezpośrednio angażująca interesariuszy

Spacer badawczy jest to terenowa metoda jakościowa **wstępnej diagnozy przestrzeni**, w której uczestnicy, wraz z przewodnikiem, oraz zespołem projektowym, spacerują po analizowanej przestrzeni, „zwiedzają” swoje otoczenie i na miejscu dzielą się swoimi spostrzeżeniami, równocześnie patrząc na **znane i codziennie odwiedzane miejsca w nowy sposób**. Metoda ta pozwala na poznanie przestrzeni oczami jej użytkowników. Umożliwia ona krytyczne spojrzenie na zagospodarowanie analizowanej przestrzeni. Podczas spaceru w konkretnych lokalizacjach prowadzący prowadzi rozmowę z respondentami według przygotowanego wcześniej scenariusza. Zestawienie opinii zebranych w terenie umożliwia weryfikację istniejących rozwiązań oraz zidentyfikowanie nowych sposobów aranżacji przestrzeni lub potrzeb konkretnych zmian (także w projekcie). Forma spaceru badawczego pozwala na stworzenie dodatkowej dokumentacji omawianego miejsca poprzez szkice sytuacyjne, notatki czy fotografie.

(opis na podstawie: Przestrzeń do dialogu, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, 2018)

- **Cel:** rozpoczęcie dialogu między interesariuszami, diagnoza zagadnienia – poznanie potrzeb, problemów, opinii uczestników.
- **Etap procedury planistycznej:** faza wstępna (przed i po podjęciu uchwały o przystąpieniu do opracowania dokumentu planistycznego).
- ✚ **Mocne strony:** pozwala na **poznanie kontekstu przestrzennego** z perspektywy użytkowników danego obszaru.
- ✚ **Słabe strony:** nie jest możliwa zbyt liczna grupa uczestników (do ok. 30 osób); mogą pojawić się bariery organizacyjne w postaci braku dostępu do danego obszaru, złych warunków pogodowych i innych czynników.
- **Uwagi i praktyczne wskazówki:** należy ustalić przebieg trasy oraz **listę poruszanych tematów**. Wskazane jest przeprowadzenie pilotażu z osobami prowadzącymi badanie – próbnego spaceru w celu przetestowania trasy i planu rozmowy. Wstępny rekonesans może mieć formę zwiadu terenowego, który pozwoli na **zapoznanie się z kontekstem lokalnym**. Wskazane jest przeprowadzenie spaceru badawczego z „przewodnikiem” – osobą dobrze znającą analizowane tereny, cieszącą się zaufaniem społecznym. Pomocne są materiały graficzne – np. mapy, rysunki, które można nakleić np. na lekkich tekturach lub podkładach z balsy. Podczas spaceru mogą zdarzyć się okazje do kontaktów z osobami postronnymi, obecnymi w analizowanej przestrzeni – może to być cenna okazja do rozmów z mieszkańcami i wstępnego informowania ich o procesie planistycznym; ale czasami może też przeszkadzać w prowadzeniu spaceru (np. osoby po spożyciu alkoholu, przeszkadzające w spacerze i rozmowach).

